

Üniversite Öğrencilerinde Erkek Hemşire Algısı

Aynur ARSLAN*, Seval AĞAÇDİKEN ALKAN**

*Öğr. Gör. Dr., Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmetler Bölümü, Samsun

**Öğr. Gör. Dr., Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Samsun

Özet

Amaç: Meslek imajları toplumların kültürel anlayışından, tutumlarından ve kalıplaşmış yargılardan etkilenerek oluşur. Hemşirelik mesleği de toplumda bir kadın mesleği olarak kalıplaşmıştır. Buna karşın son yıllarda dünyada ve ülkemizde erkek hemşire sayısının giderek artması hemşireliğin kadın mesleği olduğuna dair algıyı değiştirmektedir. Bu araştırma üniversite öğrencilerinin erkek hemşire algısını ortaya koymak amacıyla yapılmıştır.

Metot: Tanımlayıcı desende yapılan bu araştırma Ondokuz Mayıs Üniversitesi'ne bağlı yurtlarda kalan öğrencilere, anket yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın örneklemini toplam 395 öğrenci oluşturmuştur. Araştırma verileri 40 sorudan oluşan soru formu ile elde edilmiştir. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler ve chi-square testi kullanılmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin büyük çoğunluğunun hemşirelik mesleğinde cinsiyet ayrımının olmaması gerektiğini ve erkeklerin hemşire olmasının meslek imajını geliştireceğini belirtmiştir. Ayrıca öğrencilerin yaklaşık yarısı erkeklerin hemşirelik mesleğini seçme nedeninin iş bulma kaygısı olduğu konusunda kararsız kalmıştır.

Sonuçlar: Bu araştırma sonucunda üniversite öğrencileri arasında erkek hemşirelerin büyük oranda kabul gördüğü, erkek hemşire imajının pozitif olduğu ve erkeklerin hemşireliği iş bulma garantisinden çok mesleğe ilgi duymaları sebebiyle seçtiklerinin düşünüldüğü saptanmıştır.

Klinik katkı: Bu araştırma hemşirelikte cinsiyet ayrımına yönelik hassasiyetin geliştirilmesi, toplumdaki hemşirelik imajının bilinmesi ve hemşirelik imajı ile ilgili karşılaşılan sorunların çözüm önerilerine katkı sağlamıştır.

Anahtar Kelimeler: Erkek Hemşire, Erkek Hemşire Algısı, Hemşirelik Algısı, Erkek Hemşire İmajı

Abstract

Female Nurse Perception Among University Students

Objectives: Profession images are formed by the effect of cultural perceptions, attitude and judgements of community. So nursing profession is formed as a women profession in community. Despite that nowadays decreasing number of male nurses was changed the perception of nursing as a female profession. This study that aimed to determine the male nurse perception of university students.

Methods: This descriptive study was conducted with Ondokuz Mayıs University's students who are stayed in general dormitories. The sample was obtained total 395 students. Study data was gained with a 40-item questionnaire, also descriptive statistics and chi-square test were used for analyses.

Results: The majority of students in the nursing profession men and the gender divide would enhance the Professional image of the nurse that shouldn't be said. Also, nearly half of the students remained undecided about there a son for choosing the nursing profession concerns the employment of men.

Conclusion: It was determined that male nurses are generally accepted and the male nurse image is positive among university students, also males are choose nursing not getting job guaranty, but due to their interest.

Clinical Contribution: This research contribute develop sensitivity for the gender bias in nursing research, to be aware of nursing image among community, to contribute solutions for problems about nursing image.

Key Words: Male nurse, Male Nurse Perception, Nursing Perception, Male Nurse Image

*Sorumlu Yazar e-mail adres: aynurarslan@gmail.com

Giriş

Toplumsal yaşam içinde her bir cinsiyet için farklı roller ve anlamlar üretilmiştir. Bir kadın ve bir erkeğin nasıl davranacağı, nasıl düşüneceği ve nasıl hareket edeceği kültürel yapı tarafından belirlenmiştir ve ancak bu çerçevede oluşan davranışlar kabul görür. Meslek

imajları da toplumların kültürel anlayışına ve tutumlarına bağlı olarak bu kalıplaşmış yargılardan etkilenerek oluşur. Hemşirelik toplumda bir kadın mesleği olarak kalıplaşmıştır. Cinsiyetçi bir bakış açısıyla oluşmuş olan bu algının temeli, her ne kadar kadın olma, anne olma, bakım verme, sevgi ve şefkat sunma özelliklerine dayansa da, profesyonel anlamda bir kadın olarak hasta bakımında öne çıkan Florence Nightingale'le ilişkilendirilmektedir. Nightingale yazılarıyla da bu algıyı pekiştirmiş ve kadınların tabiatları gereği bakıma ve hemşirelik mesleğine daha uygun olduklarından söz etmiştir (Kahraman, Tunçdemir & Özcan, 2015). Geleneksel bakış içinde hemşire; iyilik meleği, doktor yardımcısı ve her şeyden önce kadın olarak tanımlanır. Hemşirelik mesleğinin imajı toplum genelinde kadın olmak üzerine temellenir ve kişilerarası iletişimde ve kitle iletişiminde de hemşirenin kadın rolü daima bu algı çerçevesinde oluşturulur (Meadus, 2000; Kahraman vd., 2015; Terzioğlu & Taşkın, 2008).

Kadının geleneksel rolü; eş, anne, kız çocuk ve kız kardeş rollerini içinde barındırmaktadır. İnsanlığın var oluşundan itibaren kız öğrencilerin; bebek, çocuk ve yaşlılara bakım vermiştir (Berman, Snyder, Kozier & Erb, 2008). Hemşireliğin temeli tarihsel süreç içerisinde kadınların anne şefkatinden kaynaklanan koruyucu ve bakım verici davranışlarına ya da zor durumda olan bireye, düşküne, çaresize dini ve vicdani duygular içinde yaklaşarak bakıma, besleme ve iyileştirme girişimlerine dayanmaktadır (Aştı, 2009). Bu nedenle geleneksel hemşirelik rolü; bakım, besleme, konforu sağlama ve yardım etmeyi içermektedir (Berman vd., 2008). Gelenekselleştirilmiş kadın işi olarak algılanan bakım verme, meslek ile toplumsal cinsiyet kavramları arasındaki ilişkiyi göstermektedir (Aştı, 2009). Bu bağlamda bakım ve hemşirelik, yüzyıllar boyunca kadınlar ile birlikte tanımlanmış ve kadınlara özgü olarak kalmıştır. Hemşirelik, tüm dünyada kadınların baskın olduğu mesleklerden biri olmuş ve insanoğlunun var oluşu ile başlayan hemşirelik, kadınların şefkatli, şifa verici rolü ve doğasında bulunan fedakarlık

ile özdeşleşmiştir (Kaya, Turan & Öztürk, 2011). Oysa ki hemşirelik; bireyin, ailenin ve toplumun sağlığını koruma ve geliştirmeye yardım eden ve hastalık halinde iyileştirme, rehabilite etme ve yaşam kalitesini her durumda yükseltmeyi hedefleyen bir meslek olup, cinsiyet ayrımcılığı olmaksızın her iki cins tarafından da uygulanabilecek bir meslektir (Terzioğlu & Taşkın, 2008).

Erkekler, hemşirelik gibi bir mesleği seçtiklerinde geleneksel cinsiyet rolleri ve kalıpları riske atıldığı için mesleğe kabul edilmek konusunda toplumsal bir dirençle karşılaşmıştır. Ancak erkeklerin hemşirelik yapması, bakım verenin toplumsal rolünü cinsiyet ile ilişkilendirilmekten de uzaklaştırmıştır (Meadus, 2000). Bu anlamda hemşireliğin ve bakım işinin cinsiyetçi kalıpları da yıkılmaya başlamıştır.

Çağdaş hemşirelik, profesyonel bir disiplin olarak uygulama becerisi ile bilimsel bilgi birikimini birleştirirken, artık erkek hemşirelerin de var olmasıyla meslekte cinsiyet ile ilgili kalıp yargıların azalmasını da olumlu yönde etkilemiştir (Çınar & Olgun, 2013). Amerika Birleşik Devletlerinde 2011 yılında aktif olarak çalışan 3,5 milyon hemşirenin, yaklaşık 3,2 milyonu kadın, 330 bini erkektir (American Community Survey Highlight Report, 2013). Türkiye’de ise erkekler ilk olarak 2007 yılından itibaren hemşirelik yapmaya başlamıştır. Türkiye’de hemşirelik okullarına ilk yıllarda erkek öğrenci alınmasına rağmen, yukarıda söz edilen cinsiyetçi kalıplar nedeniyle erkek öğrenciler kadın mesleği olarak görülen hemşireliği yapmak istemeyip üniversitenin başka bölümlerine geçmişler ve bir süre sonra da hemşirelik okullarına erkek öğrenci alınmasına son verilmiştir (Terzioğlu & Taşkın, 2008). 1954 yılında çıkarılan hemşirelik kanununda erkeklerin hemşire olmasına dair bir düzenleme yok iken 2007 yılında yeni hemşirelik kanunu ile hemşirelikte cinsiyet ayrımı ortadan kalkmıştır ve günümüzde erkekler yasal olarak hemşire olabilmektedirler (Kaya vd., 2011).

Ülkemizde hemşirelik mesleğinde erkek hemşire kavramını araştıran yayınlar incelendiğinde genel olarak toplumun büyük bir kesiminde hemşireliğin kadın mesleği olarak nitelendirildiği ve erkek hemşirelerin başka bir unvan alması gerektiği görüşü ortaya çıkmıştır (Tezel vd., 2008; Ünver & Ürkemez, 2009). Bir başka araştırmada hemşireliğin kadın hem erkek mesleği olduğu (Kaya vd., 2011), erkek hemşirelik öğrencileri ile yapılan araştırmalarda hemşireliğe erkeklerin katılmasının mesleğin kalitesini arttıracacağı (Yılmaz & Karadağ, 2009), mühendislik fakültesi öğrencileri ile yapılan başka bir araştırmada ise erkeklerin hemşirelik mesleğini seçmelerinin normal olduğu ve erkeklerin hemşireliğe katılmasıyla mesleğin statüsünün yükseleceği gibi sonuçlara ulaşılmıştır. Bu araştırma Ondokuz Mayıs Üniversitesi yurtlarında kalan öğrencilerin erkek hemşireleri algılama durumlarını ortaya koymak amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Materyal ve Metod

Tanımlayıcı desende olan bu araştırma Ekim-Aralık 2015 tarihinde yürütülmüştür. Araştırmanın evrenini Ondokuz Mayıs Üniversitesi yurtlarında kalan öğrenciler oluşturmuştur. Araştırmada örnekleme seçme yöntemine gidilmemiş, evren aynı zamanda örnekleme oluşturmuştur. Araştırmaya gönüllü olarak katılan toplam 395 öğrenci dahil edilmiştir. Araştırmanın verileri araştırmacılar tarafından literatür ışığında (Emiroğlu, 2000; Taşçı, 2007; Kaya vd., 2011; Ekinci vd., 2014) hazırlanmış olan soru formu ile elde edilmiştir. Soru formunda üniversite öğrencilerinin erkek hemşireleri nasıl algıladıklarını sorgulayan toplam 40 soru bulunmaktadır. Soru formu öğrencilerle yüz yüze görüşülerek doldurulmuştur. Verilerin analizi SPSS 21 programında, tanımlayıcı istatistikler ve chi-square ilişki testi ile yapılmıştır.

Bulgular

Araştırmaya toplam 395 öğrenci katılmıştır. Öğrencilerin %54.4'ü erkek, %45.6'sıkız öğrencilerden oluşmaktadır. Öğrencilerin %37.5'i Fen Bilimlerine, %35.7'si Sosyal

Bilimlere ve %26.8'i Sağlık Bilimlerine ait bölümlerde öğrenim görmektedir. Öğrencilerin %30.4'ü birinci sınıf, %26.3'ü ikinci sınıf, %18.2'si üçüncü sınıf ve %24.1'i dördüncü sınıftadır. %28.4 öğrenci yaşamının büyük bölümünü şehirde, %28.4'ü ilçede, %23.8'i büyükşehirde ve %14.9'u köyde geçirmiştir. Katılımcı öğrencilerin %79'unun ailesinde bir sağlık çalışanı bulunmazken, %20.8'inin ailesinde sağlık çalışanı vardır. % 53.7 öğrenci herhangi bir sebeple en az bir kez hemşirelik hizmeti almıştır. Öğrencilerin %96.7'si ülkemizde erkeklerin de hemşirelik yaptığını bilmektedir. Katılımcıların %40'ı erkek hemşirelerin varlığını hastane deneyimi ile, %17.2'si kitle iletişim araçlarından, %22.8'i arkadaş ve aile çevresinden ve %19.7'si diğer yollardan öğrenmiştir. Katılımcı öğrencilerin %86.6'sı erkeklerin de hemşirelik yapması gerektiğini düşünürken, %48.2 öğrenci ise erkeklerin hemşirelik yapmasının ülkemizde gecikmiş bir uygulama olduğunu düşünmektedir. Öğrencilerin %73.9'u sağlık hizmeti sunumunda cinsiyetin önemli olmadığı görüşündedir. Katılımcıların, hemşirelikte cinsiyetçi yaklaşıma ve meslek imajına ilişkin ifadeler hakkındaki değerlendirmeleri Tablo 1'de gösterilmiştir. Buna göre; kız öğrencilerin %66.7'si ve erkeklerin %60.5'i "cinsiyet hemşirelik mesleğinde önemlidir" ifadesine katılmamaktadır. "Hemşirelik mesleğinde sadece kadınlar olmalıdır" ifadesine ise kız öğrencilerin %90'ı, erkeklerin ise %80.9'u katılmıyorum cevabını vermiştir. Kız öğrencilerin %56.7'si, erkek öğrencilerin ise %40.9'u hastaneye yattığında kadın hemşireden bakım almak istediğini belirtmiştir. "Erkeklerin hemşirelik mesleğinde olması, hemşireliğin toplumdaki imajını geliştirir." ifadesine kız öğrencilerin %44.4'ü, erkek öğrencilerin ise %46.5'ini katılıyorum şeklinde cevap vermiştir. "Erkeklerin hemşirelik mesleğini seçme nedeni hemşirelik mesleğine ilgi duymasıdır" ifadesi hakkında kız öğrencilerin %55.6'sı kararsız kalırken, erkek öğrencilerin %39.1'ninbu ifadeye katıldığı görülmektedir. "Erkeklerin hemşirelik mesleğini seçme sebebinin mezuniyet sonrası iş bulma olanağı olmasıdır" ifadesine kız öğrencilerin %55.6'sı, erkek öğrencilerin %67.9'u katılıyorum

cevabını vermiştir. “Erkek hemşirenin bakım vermesinden utanırım” ifadesini kız öğrencilerin %55.6’sı katılıyorum şeklinde cevaplarırken, erkek öğrencilerin %78.1’i katılmıyorum şeklinde cevaplamıştır. Belirtilen ifadeler ve cinsiyet arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmiştir (Tablo 1, $p<0.05$). Bunun yanı sıra erkeklerin %52.6’sının erkek hemşirelerin yalnızca erkek hastalara bakım vermesi gerektiği ifadesine de katılmadığı göze çarpmaktadır.

Tablo 1. Hemşirelikte cinsiyetçi yaklaşıma ve meslek imajına ilişkin ifadelerin değerlendirilmesi

İFADELER	KADIN						ERKEK							
	Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Önemlilik	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	X ²	p
Hemşirelik hem kadınların hem de erkeklerin yapacağı bir meslektir.	170	94.4	6	3.3	4	2.3	196	91.2	4	1.9	14	6.5	6.41	.09
Cinsiyet hemşirelik mesleğinde önemlidir.	38	21.1	22	12.2	120	66.7	61	27.9	24	11.2	130	60.5	3.35	.29
Hemşirelik mesleğinde sadece kadınlar olmalıdır.	8	4.4	10	5.6	162	90.0	30	14.0	10	4.7	174	80.9	11.1	.00*
Hemşirelik mesleğinde sadece erkekler olmalıdır.	14	7.8	10	5.6	156	86.7	10	4.7	7	3.3	197	91.2	4.67	.32
Erkekler de hemşirelik yapmalıdır.	156	86.7	12	6.7	12	6.7	168	78.1	20	9.3	26	12.1	5.45	.13
Hastaneye yattığımda kadın hemşirenin bakım vermesini isterim.	102	56.7	42	23.3	36	20.0	88	40.9	68	31.6	58	27.0	10.30	.01*
Hastaneye yattığımda erkek hemşirenin bakım vermesini isterim.	28	15.6	46	25.6	106	58.9	36	16.7	78	36.8	100	46.5	7.39	.06
Hemşire deyince aklıma sadece kadınlar geliyor	56	31.1	10	5.6	114	63.3	108	50.2	12	5.6	94	43.7	16.62	.00*
Erkek hemşireler de kadın hemşireler kadar hastaya karşı şefkatli olabilir	138	76.7	24	13.3	18	10.1	144	67.0	32	14.9	38	17.7	6.36	.09
Erkek hemşireler, kadın hemşirelere göre hastalara karşı daha hoşgörülü ve nazik davranırlar.	38	21.1	70	38.9	72	40.0	28	13.0	82	38.1	104	48.4	6.22	.10
Erkeklerin hemşirelik mesleğinde olması hemşirelik mesleğinde herhangi bir değişiklik yaratmaz	118	65.6	30	16.7	32	17.8	128	59.5	50	23.3	36	16.7	3.56	.31
Erkeklerin hemşirelik mesleğinde olması, hemşireliğin toplumdaki imajında herhangi bir değişiklik yaratmaz.	74	41.1	56	31.1	50	27.8	104	48.4	42	19.5	68	31.6	7.76	.05*
Erkeklerin hemşirelik mesleğinde olması, hemşireliğin toplumdaki imajını geliştirir.	80	44.4	48	26.7	52	28.9	100	46.5	64	29.8	50	23.3	2.46	.48
Erkeklerin hemşirelik mesleğinde olması, hemşireliğin toplumdaki imajının kötüleştirir.	12	6.7	20	11.1	148	82.2	14	6.5	36	16.7	164	76.3	3.47	.32
Erkeklerin hemşirelik mesleğini seçme nedeni hemşirelik mesleğine ilgi duymasındır	36	20.0	100	55.6	44	24.4	84	39.1	58	27.0	72	33.5	35.29	.00*
Erkeklerin hemşirelik mesleğini seçme nedeni mezuniyet sonrası iş olanaklarıdır	100	55.6	64	35.6	16	8.9	146	67.9	48	22.3	20	9.3	9.30	.02*
Sağlık bakımı için kurumuna başvurduğumda, sağlık hizmetini kadın hemşirenin vermesini tercih ederim.	104	57.8	42	23.3	34	18.9	96	44.7	54	25.1	64	29.8	8.97	.03*
Erkek hemşirenin bakım vermesinden utanırım.	74	41.1	62	34.4	44	24.4	26	12.1	20	9.3	168	78.1	1.15	.00*
Erkek hemşireler sadece erkek hastalara bakım vermelidir	52	29.2	40	22.5	86	48.3	64	30.3	37	17.4	112	52.6	1.65	.43

Katılımcıların erkek hemşireleri, mesleki yeterlilik açısından değerlendirmelerine ilişkin sonuçlar Tablo 2’de verilmiştir. Buna göre kız öğrencilerin %62.2’si, erkek öğrencilerinise %56.7’si “erkekler hemşirelik mesleğini kadınlara göre daha iyi yaparlar” ifadesine katılmamaktadır. “Hemşirelik mesleğinin uygulamalardaki başarısı cinsiyetten daha önemlidir” ifadesine kız öğrencilerin %78.9’u, erkeklerin ise %76.3’ü katılıyorum demiştir. Kız öğrencilerin %55.6’sı, erkek öğrencilerin ise %44,7’si erkek hemşirelerin hastanede idarecilik yapmasına ilişkin ifadeye katılmamaktadır. “Erkeklerin hemşirelik mesleğinde olması hemşirelik mesleğini geliştirir” ifadesine kız öğrencilerin %48.9’u, erkek öğrencilerinise %50.2’si katılıyorum cevabını vermiştir. Tablo 2’de belirtilen ifadeler ile cinsiyet arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir. Tabloya göre erkeklerin hemşirelik mesleğindeki yeterliliğine ilişkin ifadelere kız öğrencilerin ve erkek öğrencilerin çoğunlukla katılıyorum ifadesine denk gelen cevaplar verdikleri ve katılımcıların erkek hemşirelere olumlu baktıkları saptanmıştır.

Tablo 2. Erkek hemşirelerin yeterliliklerine ilişkin ifadelerin cinsiyete göre dağılımı

İFADELER	KADIN						ERKEK							
	Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Önemlilik	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	X ²	p
Erkekler hemşirelik mesleğini kadınlara göre daha iyi yaparlar.	16	40	52	43.3	112	47.9	24	60	68	56.7	122	52.1	2.07	.55
Hemşirelik mesleğinin uygulamalardaki başarısı cinsiyetten daha önemlidir.	142	46.4	20	47.6	18	39.1	164	53.6	22	52.4	28	60.9	1.78	.62
Erkek hemşireler hastane ortamında yoğun bakım, ameliyathane ve acil gibi stresli alanlarda çalışmalıdır.	56	36.8	62	51.7	62	50.8	96	63.2	58	48.3	60	49.2	8.65	.03*
Erkek hemşireler hastane ortamında ayırım yapılmaksızın her serviste çalışmalıdır	120	48.8	44	52.4	16	25	126	51.2	40	47.6	48	75	14.34	.00*
Erkek hemşireler hastane ortamında idarecilik görevi yapmalıdırlar.	34	35.4	46	45.1	100	51	62	64.6	56	54.9	96	49	7.18	.06
Erkeklerin hemşirelik mesleğinde olması hemşirelik mesleğini geliştirir	88	44.9	60	53.6	32	37.2	108	55.1	52	46.4	54	62.8	6.18	.10
Erkeklerin hemşirelik mesleğinde olması hemşirelik mesleğinin kalitesinin kötüye gitmesine neden olur.	18	42.9	10	29.4	152	47.8	24	57.1	24	70.6	166	52.2	5.17	.15

Katılımcıların hemşirelikte cinsiyetçi yaklaşıma ve meslek imajına ilişkin ifadelerini okudukları bölüme göre karşılaştırdığımızda (Tablo 3); sağlık bilimleri alanında öğrenim gören öğrencilerin %96.2'si, fen bilimleri fakültelerinde öğrenim gören öğrencilerin %93.2'si ve sosyal bilimler fakültelerinde öğrenim gören öğrencilerin %89.4'ü “hemşirelik hem kadınların hem de erkeklerin yapacağı bir meslektir” ifadesine katıldıklarını belirtmiştir. “Cinsiyet hemşirelik mesleğinde önemlidir” ifadesine ise sağlık bilimlerinde öğrenim gören öğrencilerin %50.9'u, fen bilimlerinde öğrenim gören öğrencilerin %68.9'u ve sosyal bilimlerde öğrenim gören öğrencilerin %66.7'si katılmadığını ifade etmiştir. Burada sağlık bilimi öğrencilerinin diğer bölüm öğrencilerinden daha düşük bir oranda katılmıyorum cevabını vermiş olmaları dikkat çekicidir.

Hemşirelik mesleğini sadece kadınların ya da sadece erkeklerin yapmasına ilişkin ifadelerle sağlık bilimleri, fen bilimleri ve sosyal bilimler fakültelerinde okuyan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun katılmadığı saptanmıştır. Erkek hemşirelerin de kadın hemşireler kadar hastalara şefkatli olabileceğine ilişkin ifadeye sağlık bilimleri fakültelerinde öğrenim gören öğrencilerin %69.8'i, fen bilimlerinde öğrenim gören öğrencilerin %66.2'si ve sosyal bilimler fakültelerinde öğrenim gören öğrencilerin %78'i katıldığını belirtmiştir. “Erkeklerin hemşirelik mesleğinde olması, hemşireliğin toplumdaki imajının kötüye gitmesine neden olur” ifadesine sağlık bilimleri fakültelerinde öğrenim gören öğrencilerin %67.9'u, fen bilimleri fakültelerinde öğrenim gören öğrencilerin %83.8'i ve sosyal bilimler fakültelerinde öğrenim gören öğrencilerin %82.3'ü katılmadığını ifade etmiştir. Sağlık bilimleri alanında öğrenim gören öğrencilerin %73.6'sı, fen bilimleri alanında öğrenim gören öğrencilerin %62.2'si ve sosyal bilimler alanında öğrenim gören öğrencilerin %54.6'sı erkeklerin hemşirelik mesleğini seçme nedeninin mezuniyet sonrası iş bulmak olduğu fikrindedirler. “Erkek hemşireler sadece erkek hastalara bakım vermelidir” ifadesine ise sağlık bilimleri

alanında öğrenim gören öğrencilerin %54.7'sinin, fen bilimleri alanında öğrenim gören öğrencilerin %55.2'si ve sosyal bilimler alanında öğrenim gören öğrencilerin %42.9'unun katılmadığı tespit edilmiştir. Tablo 3'teki yukarıdaki ifadeler ile öğrenim görülen alan değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır.

Tablo 3. Cinsiyete ilişkin ifadelerin öğrencilerin bölümlerine göre dağılımı

İFADELER	SAĞLIK BİLİMLERİ						FEN BİLİMLERİ						SOSYAL BİLİMLER						Önemlilik	
	Katılıyor		Kararsız		Katılmıyor		Katılıyor		Kararsız		Katılmıyor		Katılıyor		Kararsız		Katılmıyor			
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	X ²	p
Hemşirelik hem kadınların hem de erkeklerin yapacağı bir meslektir.	102	96.2	2	1.9	2	1.9	138	93.2	0	0	10	6.8	126	89.4	8	5.7	6	4.3	14.79	.02*
Cinsiyet hemşirelik mesleğinde önemlidir.	32	30.2	20	18.9	54	50.9	34	23	12	8.1	102	68.9	32	22.7	14	9.9	94	66.7	13.73	.03*
Hemşirelik mesleğinde sadece kadınlar olmalıdır.	12	11.3	6	5.7	88	83	14	9.5	8	5.4	126	85.1	12	8.5	6	4.3	122	86.5	2.68	.84
Hemşirelik mesleğinde sadece erkekler olmalıdır.	11	7.5	11	10.4	86	81.1	6	4.1	0	0	142	95.9	11	7.8	6	4.3	124	87.9	23.15	.00*
Erkekler de hemşirelik yapmalıdır.	90	84.9	4	3.8	12	11.3	122	82.4	10	6.8	16	10.8	112	79.4	18	12.8	10	7.1	10.06	.12
Hastaneye yattığımda kadın hemşirenin bakım vermesini isterim.	54	50.9	30	28.3	22	20.8	68	45.9	38	25.7	42	28.4	68	48.2	42	29.8	30	21.3	4.66	.58
Hastaneye yattığımda erkek hemşirenin bakım vermesini isterim.	12	11.3	36	34	58	54.7	32	21.6	44	29.7	72	48.6	20	14.2	44	31.2	76	53.9	7.31	.29
Hemşire deyince aklıma sadece kadınlar geliyor	38	35.8	6	5.7	62	58.5	60	40.5	10	6.8	78	52.7	66	46.8	6	4.3	68	48.2	5.63	.46
Erkek hemşireler de kadın hemşireler kadar hastaya karşı şefkatli olabilir	74	69.8	20	18.9	12	11.3	98	66.2	16	10.8	34	23	110	78	20	14.2	10	7.1	19.76	.00*
Erkek hemşireler, kadın hemşirelere göre hastalara karşı daha hoşgörülü ve nazik davranırlar.	20	18.9	38	35.8	48	45.3	24	16.2	52	35.1	72	48.6	23	15.7	62	44	56	39.7	5.25	.51
Erkeklerin hemşirelik mesleğinde olması hemşirelik mesleğinde herhangi bir değişiklik yaratmaz	64	60.4	26	24.5	16	15.1	98	66.2	26	17.6	24	16.2	85	60.3	28	19.9	28	19.9	4.82	.56
Erkeklerin hemşirelik mesleğinde olması, hemşireliğin toplumdaki imajında herhangi bir değişiklik yaratmaz.	48	45.3	26	24.5	32	30.2	68	45.9	34	23	46	31.1	63	44.7	38	27	40	28.4	2.51	.86
Erkeklerin hemşirelik mesleğinde olması, hemşireliğin toplumdaki imajını geliştirir.	44	41.5	36	34	26	24.5	70	47.3	32	21.6	46	31.1	67	47.5	44	31.2	30	21.3	9.05	.17
Erkeklerin hemşirelik mesleğinde olması, hemşireliğin toplumdaki imajının kötüye gitmesine neden olur.	12	11.3	22	20.8	72	67.9	8	5.4	16	10.8	124	83.8	7	5	18	12.8	116	82.3	13.77	.03*
Erkeklerin hemşirelik mesleğini seçme nedeni hemşirelik mesleğine ilgi duymasındır	25	24.5	44	41.5	36	34	48	32.4	62	41.9	38	25.7	47	33.3	52	36.9	42	29.8	5.42	.49
Erkeklerin hemşirelik mesleğini seçme nedeni mezuniyet sonrası iş olanaklarıdır	78	73.6	12	11.3	16	15.1	92	62.2	46	31.1	10	6.8	77	54.6	54	38.3	10	7.1	27.41	.00*

Sağlık bakımı için kurumuna başvurduğumda, sağlık hizmetini kadın hemşirenin vermesini tercih ederim.	58	54.7	24	22.6	24	22.6	66	44.6	38	25.7	44	29.7	77	54.6	34	24.1	30	21.3	6.10	.41
Erkek hemşirenin bakım vermesinden utanırım.	28	26.4	24	22.6	54	50.9	28	18.9	28	18.9	92	62.2	44	31.2	30	21.3	66	46.8	9.98	.12
Erkek hemşireler sadece erkek hastalara bakım vermelidir	24	22.6	24	22.6	58	54.7	48	33.1	17	11.7	80	55.2	44	31.4	36	25.7	60	42.9	12.81	.01*

Katılımcıların erkek hemşireleri, mesleki yeterlilik açısından değerlendirmelerine ilişkin sonuçlar, okudukları bölümlere göre karşılaştırıldığında (Tablo 4); sağlık bilimleri alanında öğrenim gören öğrencilerin %54.7'si, fen bilimlerinde öğrenim gören öğrencilerin %64.9'u ve sosyal bilimler alanında öğrenim gören öğrencilerin %56.7'si erkeklerin hemşirelik mesleğini kadınlara göre daha iyi yapacağına ilişkin ifadeye katılmadığını belirtmiştir. “Hemşirelik mesleğinin uygulamalardaki başarısı cinsiyetten daha önemlidir” ifadesine sağlık bilimleri alanında öğrenim gören öğrencilerin %79.2'si, fen bilimleri alanında öğrenim gören öğrencilerin %75.7'si ve sosyal bilimler alanında öğrenim gören öğrencilerin %78.7'si katılıyorum şeklinde cevap vermiştir. Bu ifade ve eğitim görülen bölüm değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır (Tablo 4, $p<0.05$). Katılımcı öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun erkek hemşirelerin hastanelerde her serviste çalışması gerektiğine ilişkin ifadeye katıldığı fakat erkek hemşirelerin idareci olarak çalışmasına ilişkin ifadeye katılmadığı belirlenmiştir. Bunun yanı sıra yine öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun erkek hemşirelerin hemşirelik mesleğinde olmasının hemşireliği geliştireceğini düşündüğü saptanmıştır.

Tablo 4. Erkek hemşirelerin yeterliliklerine ilişkin ifadelerin fakültelere göre dağılımı

İFADELER	SAĞLIK BİLİMLERİ						FEN BİLİMLERİ						SOSYAL BİLİMLER						Önemlilik	
	Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum			
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	X ²	p
Erkekler hemşirelik mesleğini kadınlara göre daha iyi yaparlar.	14	13.2	34	32.1	58	54.7	14	9.5	38	25.7	96	64.9	13	9.3	48	34	80	56.7	6.33	.38
Hemşirelik mesleğinin uygulamalardaki başarısı cinsiyetten daha önemlidir.	84	79.2	6	5.7	16	15.1	112	75.7	14	9.5	22	14.9	110	78.7	22	15.6	8	5.7	14.56	.02*
Erkek hemşireler hastane ortamında yoğun bakım, ameliyathane ve acil gibi stresli alanlarda çalışmalıdır.	38	35.8	32	30.2	36	34	60	40.5	40	27	48	32.4	54	38.3	48	34	38	27	4.47	.61
Erkek hemşireler hastane ortamında ayırım yapılmaksızın her serviste çalışmalıdır	68	64.2	20	18.9	18	17	86	58.1	38	25.7	24	16.2	92	65.2	26	18.4	22	15.6	4.71	.58
Erkek hemşireler hastane ortamında idarecilik görevi yapmalıdırlar.	0	0	34	23	78	52.7	36	24.3	34	23	78	52.7	32	22.7	30	21.3	78	55.3	12.09	.06
Erkeklerin hemşirelik mesleğinde olması hemşirelik mesleğini geliştirir	56	52.8	30	28.3	20	18.9	66	44.6	42	28.4	40	27	74	52.5	40	28.4	26	18.4	6.01	.42
Erkeklerin hemşirelik mesleğinde olması hemşirelik mesleğinin kalitesinin kötüye gitmesine neden olur.	10	9.4	12	11.3	84	79.2	14	9.5	14	9.5	120	81.1	18	12.8	8	5.7	114	80.9	5.21	.51

Tartışma

Katılımcı öğrencilerin %96.7'si ülkemizde erkeklerin de hemşirelik yaptığını bilmektedir. Bu öğrencilerin %40'ı erkek hemşirelerin varlığını hastane deneyimi ile öğrenmiştir. Kaya vd.'nin (2011) araştırmasında katılımcıların erkeklerin de artık hemşire olabildiğini hastane deneyimi (%40.3), kitle iletişim araçları (%39.3) ve arkadaş aracılığı (%25.1) ile öğrendikleri belirtilmiştir. Bu anlamda hastane deneyiminin erkek hemşirelerin tanınmasını hızlandıran bir etken olduğu düşünülebilir.

Katılımcı öğrencilerin %86.6'sı erkeklerin hemşirelik yapması gerektiğini düşünmektedir. Yine öğrencilerin %48.2'si erkeklerin hemşirelik yapmasının ülkemizde gecikmiş bir uygulama olduğunu belirtmiştir. Ünsal vd.'nin (2010) araştırmasında katılımcıların yarısından fazlasının halkın erkek hemşirelere tepkisinin olumlu olacağını ifade ettikleri belirtilmektedir. Ayrıca bu konuda ulusal ve uluslar arası düzeyde ve farklı örneklem gruplarında yapılan pek çok çalışma, araştırmanın bu konudaki bulgularını desteklemektedir (Arıkan, Karaman & Yağcı, 2000; Boughn, 2001; Dindar & Şıpkın, 1996; Evans, 2004; Kleinman, 2004; Kocaer vd., 2004; Meadus & Twomey, 2007; Özbaşaran, Taşpınar & Çakmakçı, 2002; Sarıtaş, Karatay & Ayar, 2007).

Araştırmamızda katılımcıların cinsiyet ve öğrenin görülen alan türü gözetmeksizin büyük çoğunluğunun hemşirelikte cinsiyetin önemli olmadığını onayladığı kaydedilmiştir. Kaya vd.'nin (2011) araştırmasında da benzer şekilde katılımcıların %58.4'ü cinsiyetin hemşirelik mesleğinde önemli olmadığını ve %71.7'si hemşirelerin uygulamalardaki başarısının cinsiyetten daha önemli olduğunu ifade etmiştir. Bu anlamda araştırma verileri literatür ile uyum göstermektedir.

Bu araştırmada erkek katılımcıların %48.4'ü, kız öğrencilerin %41.1'i "erkeklerin hemşirelik mesleğinde olması, hemşireliğin toplumdaki imajında herhangi bir değişiklik

yaratmaz” ifadesine katılmaktadır. Buna karşın Çelik vd.’nin (2012) araştırmasında lise ve üzeri eğitim düzeyine sahip kadınların %31.4’ü, okuryazar olmayanların %9.8’i erkek hemşirelerin, hemşirelik mesleği hakkındaki olumsuz düşünceleri değiştireceğini düşündüklerini ifade etmişlerdir. Bunun yanı sıra Ekinci vd.’nin (2014) mühendislik fakültesi öğrencileri ile yaptığı araştırmada ise katılımcıların %26.1’i erkeklerin hemşireliğe katılmasının mesleğin statüsünü arttıracaklarını belirtmiştir. Kocaer vd.’nin yaptığı çalışmada (2004), hemşire akademisyenlerin %89’u hemşireliğe erkek üyelerin alınması “hemşirelik mesleğinin statüsünü artırır”, %86’sı “hemşireliğe karşı önyargılar azalır” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu doğrultuda araştırmanın konu ile ilgili sonuçlarının literatür tarafından desteklendiği söylenebilir.

“Erkek hemşireler sadece erkek hastalara bakım vermelidir” ifadesine kız öğrencilerin %48.3’ü, erkek öğrencilerin ise %52.6’sı katılmıyorum cevabını vermiştir. “Erkek hemşirenin bakım vermesinden utanırım” ifadesine ise kız öğrencilerin %41.1’i katılıyorum cevabını vermiştir. Taşçı ‘nın (2007) kadın doğum hastaları ile yaptığı araştırmasında ise hastaların, %70.8’i erkek hemşireden bakım almak istemediğini ve %65.1’i erkek hemşirenin kendisine bakım vermesinden rahatsız olacağını ifade etmiştir. Çelik vd.’nin (2012) araştırmasında ise daha önce erkek hemşireden bakım almayan hastaların erkeklerin hemşirelik yapmaması gerektiğini düşündüğünü, erkek bir hemşireden bakım almak istemediğini, kendisinin ve yakınlarının da bu durumdan rahatsız olacağını düşündüğünü bildirmiştir. Bunun yanı sıra erkek hemşirelerin kadın hastalardan, kadın hemşirelerin ise erkek hastalardan çekindiklerini ve kendi cinsinden olan hastalar ile daha rahat iletişim kurduklarını saptayan araştırmalara da rastlanmaktadır (Kaya vd., 2011). Bu anlamda araştırma sonuçları literatür ile uyumlu olmakla birlikte, erkek hemşirelerin bakım verici rolünün cinsiyetten daha önemli bulunduğu görülmektedir.

Erkek katılımcılar “erkeklerin hemşirelik mesleğini seçme nedeni hemşirelik mesleğine ilgi duymasıştır” ifadesine %39,1 oranında katılırken; “erkeklerin hemşirelik mesleğini seçme nedeni mezuniyet sonrası iş olanaklarıdır” ifadesine %67.9 oranında katılmaktadırlar. Kız öğrenciler ise “erkeklerin hemşirelik mesleğini seçme nedeni hemşirelik mesleğine ilgi duymasıştır” ifadesine %55.6 oranında kararsız cevabını vermişken, “erkeklerin hemşirelik mesleğini seçme nedeni mezuniyet sonrası iş olanaklarıdır” ifadesine %56.6 oranında katılmaktadırlar. Yılmaz & Karadağ’ın (2011) erkek hemşirelik öğrencileri ile gerçekleştirdiği araştırmada erkek öğrencilerin % 60’ının hemşirelik bölümünü iş bulmak kolay olduğu için tercih ettiği, %13.8’inin insanlara yardım etmek amacıyla, %10.8’inin ise bu mesleği tesadüfen tercih ettikleri saptanmıştır. Evans’ın (2012) araştırmasında ise erkeklerin hemşirelik mesleğini seçmedeki en büyük nedenlerinin yardım etmek ve bakım hizmeti verme isteği olduğu aktarılmıştır. Bölükbaş & Paydaş’ın (2009) yaptıkları araştırmasında ise erkek öğrencilerin %39.4’ünün iş garantisi olması sebebiyle hemşireliği tercih ettiği belirlenmiştir. Romem & Ansom’un (2005) araştırmasında ise hemşirelik mesleğinin iş bulma garantisinden dolayı her iki cinsiyet tarafından tercih edilen bir meslek olduğu saptanmıştır. Bu anlamda araştırma sonuçları literatür ile paralellik göstermektedir.

Katılımcı öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun erkek hemşirelerin hastanelerde her serviste çalışması gerektiğine ilişkin ifadeye katıldığı, fakat erkek hemşirelerin idareci olarak çalışmasına ilişkin ifadeye katılmadığı belirlenmiştir. Çelik vd.’nin (2012) araştırmasında hastaların %60.7’si erkek hemşirelerin doğumhane dışında, %55.6’sı kadın-doğum servisi dışında bir yerde çalışması gerektiğini ifade etmiştir. Kaya vd.’nin (2011) araştırmasında katılımcıların %39.7’si erkek hemşirelerin yoğun bakım, ameliyathane ve acil gibi alanlarda ve %45.6’sı hastane ortamında ayırım yapılmaksızın her serviste çalışmalıdır şeklinde cevaplar verdiği bildirilmiştir. Temel & Karabulut’un (2009) araştırmasında ise erkek hemşirelik öğrencilerinin mezuniyet sonrasında % 44.1’i yönetici, %13.9’u eğitimci, %11.4’ü

araştırmacı hemşire olarak çalışmayı düşündükleri belirtilmiştir. Bilgiler ışığında bu araştırma sonuçları ve literatür arasında cinsiyet açısından bir farklılık olduğu söylenebilir.

Erkek hemşirelerin de kadın hemşireler kadar hastalara şefkatli olabileceğine ilişkin ifadeye sağlık bilimleri alanında öğrenim gören öğrencilerin %69.8'i, fen bilimlerinde öğrenim gören öğrencilerin %66.2'si ve sosyal bilimler alanında öğrenim gören öğrencilerin

%78'i katıldığını belirtmiştir. Holroyd & Chan (2002) araştırmalarında hemşirelik bölümü öğrencilerinin ideal hemşireyi hem erkeksi hem de kadınsı özellikleri bir arada bulundurması gerektiği şeklinde tanımladıklarını tespit etmişlerdir. Çelik vd.'nin (2013) araştırmalarında da benzer bir şekilde araştırmaya katılan kişiler, hemşirenin öncelikli olarak bakımlı ve temiz olması gerektiğini daha sonra hem sert hem de şefkatli olması gerektiğini belirtmişlerdir. Hemşirelik imajı hem sert erkeksi hem de şefkatli kadınsı bir şekilde tanımlanmaktadır.

Sonuç ve Öneriler

Bu araştırma sonucunda toplumun önemli bir kesimini oluşturan üniversite öğrencileri arasında erkek hemşirelerin büyük oranda kabul gördüğü, erkek hemşire imajının pozitif olduğu ve hemşirelik mesleğindeki cinsiyetçi yaklaşımın üniversite öğrencilerinde kırılmış olduğu görülmüştür. Üniversite öğrencileri erkeklerin hemşireliği iş bulma garantisinin yanında mesleğe ilgi duymaları sebebiyle de seçtiklerini düşünmektedirler. Bu sonuçlar doğrultusunda karşılaştırma yapabilmek için erkek hemşirelik öğrencilerinin mesleği algılamalarının değerlendirilmesi, bu değerlendirmelerin toplum algısı ile karşılaştırılması ve bu noktaları kapsayan araştırmaların daha geniş örneklemelerde yürütülmesi önerilmektedir.

Kaynaklar

American Community Survey Highlight Report (2013). Men in Nursing Occupations.
https://www.census.gov/people/io/files/Men_in_Nursing_Occupations.pdf.

Arıkan D., Karaman Z., Yağcı G. (2000). Hemşirelik Yüksekokulu Öğrencilerinin Eğitiminde ve Mesleki Alandaki Hemşire Adaylara Bakış Açısı. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 3, 1, 36-43.

- Aştı N. (2009). Cinsiyet Sosyalleşimi ve Hemşireliğe Yansımaları. *12. Ulusal Hemşirelik Kongre Kitabı*, Sivas, 20-24 Ekim, 70-77.
- Berman, A., Snyder, S.S., Kozier, B., Erbs, G. (2008). *Fundamentals of Nursing Concepts, Process and Practice*, 8 th ed. New Jersey, 5-13.
- Boughn, S. (2001). Why Women and Men Choose Nursing. *Nursing and Health Care Perspectives*, 22.1: 14-19.
- Bölükbaş, N., Paydaş, M. (2009). Erkek Hemşirelerin Kendilerinin ve Çevrelerinin Mesleği Algılaması. *Hemşirelik ve Ebelikte Kültürlerarası Yaklaşım Sempozyum Kitabı*. 9-11 Nisan, Çanakkale s:142.
- Çelik Sis, A., Pasinlioğlu, T., Çilek, M., Çelebi, A. (2012). Kız Öğrencilerin Doğum Servislerinde Yatan Hastaların Erkek Hemşireler Hakkındaki Düşüncelerinin Belirlenmesi. *Journal of Anatolia Nursing and Health Sciences*, 15.4.
- Çınar, D., Olgun, N. (2013). Klinik Uygulamalarda Erkek Hemşire Algısı. *Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 10 (3): 3-6.
- Dindar, İ., Şıpkın, S. (1996). Trakya Üniversitesi Edirne Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Sosyoekonomik Özellikleri Sorunları ve Mesleki Beklentilerinin Araştırılması. *Türk Hemşireliğinde Yüksek Öğrenimin 40. Yılı Sempozyumu*, Ege Üniv.Basımevi.49-57 İzmir.
- Ekinci, M., Dikici, İ.C., Derya, M., Andsoy, I. .I., Dinç, S., Şahin, A.O. (2014). Mühendislik Bölümünde Öğrenim Gören Erkek Öğrencilerin Erkek Hemşirelere Karşı Bakış Açılımları. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 3(1):632-645.
- Emiroğlu, N. (2000). Sağlık Personelinin ve Toplumun Hemşirelik İmajı. *Hemşirelik Araştırma Dergisi*, Cilt/Vol1:9-18.
- Evans, J. (2002). Cautious Caregivers: Gender Stereotypes and The Sexualization of Men Nurses' Touch. *Journal of Advanced Nursing*, 40(4), 441-448.
- Holroyd, E. A., Bond, M. H., Chan, H. Y. (2002). Perceptions Of Sex-Role Stereotypes, Self- Concept, and Nursing Role İdeal İn Chinese Nursing Students. *Journal of Advanced Nursing*. 37-3, 29-303.
- Kahraman, A.B., Tunçdemir, N.O., Özcan, A. (2015). Toplumsal Cinsiyet Bağlamında Hemşirelik Bölümünde Öğrenim Gören Erkek Öğrencilerin Mesleğe Yönelik Algıları. *Sosyoloji Araştırmaları Dergisi Volume 18 Sayı 2*, 108-144.
- Kaya, N., Turan, N., Öztürk, A. (2011). Türkiye’de Erkek Hemşire İmgesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, Cilt:8 Sayı:
- Kleinman, C.S. (2004). Understanding and Capitalizing On Men’s Advantages İn Nursing. *J Nurs*

Adm., 34, 78-82.

Kocaer, Ü., Öztop, T., Usta, N., Gökçek, D., Bahçecik, N., Öztürk, H. & Paslı, E. (2004). Hemşirelik Mesleğinde Erkek Üyelerin Yeri. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 7, 23-29.

Meadus, R.J., Twomey, J.C. (2007). Men İn Nursing: Making The Right Choice. *Can Nurse*, 103, 13-16.

Özbaşaran, F., Taşpınar, A., Çakmakçı, A. (2002). Hastalar Kendilerine Bakım Verenlerin Cinsiyeti Konusunda Ne Düşünüyorlar? *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 5, 11-17.

Romem, P., Anson, O. (2005). Israil Men in Nursing: Social and Personal Motives. *Journal of Nursing Management*, 13: 173-178.

Sarıtaş, S., Karadağ, M., Ayar, D. (2007). Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinin Erkek Hemşireyi Algılama Düzeylerinin Değerlendirilmesi. 4. Uluslararası 11. Ulusal Hemşirelik Kong. Kitabı. TÜBİTAK, 223. Ankara.

Taşçı, K. D. (2007). Kız öğrencilerin Doğum Servislerinde Yatan Hastaların Erkek Hemşireler Hakkındaki Düşünceleri. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi* 2007;10(2):12-9.

Temel, A. B., Karabulut, G. (2009). Erkek Hemşirelik Öğrencilerinin Hemşirelik Mesleğine Bakışı. 12. Ulusal Hemşirelik Kongre Kitabı. 20-24 Ekim, Sivas, s:130.

Terzioğlu, F., Taşkın, L. (2008). Kadınların Toplumsal Cinsiyet Rolünün Liderlik Davranışlarına ve Hemşirelik Mesleğine Yansımaları. *Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 12(2).

Tezel, A., Akpınar, B.A., Yurttaş, A., Çelebioğlu, A. (2008). Hastalar Erkek Hemşireleri Kabul Edecekler Mi? *Türkiye Klinikleri J Med Ethics*, 16: 13-18.

Ünsal, A., Akalın, İ., Yılmaz, V. (2010). Farklı Meslek Çalışanlarının Erkek Hemşirelere İlişkin Görüşleri. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, Cilt:7 Sayı:1.

Ünver, S., Ürkmez, E. (2009). Hemşirelik Mesleğinin Erkek Üyelerine Toplumun Bakış Açısı. *Hemşirelik ve Ebelikte Kültürlerarası Yaklaşım Sempozyum Kitabı*, Çanakkale, 9-11 Nisan, 145.

Yılmaz, M., Karadağ, G. (2009). Erkek Öğrenci Hemşireler Hemşirelik Mesleğini Nasıl Algılıyorlar? 12. Ulusal Hemşirelik Kongre Kitabı, Sivas, 20-24 Ekim, 147.